

v okraji Vipavskem: **Matej Lavrenčič** enoglasno, —

v okolici Kranjsko-Loški: **Oton Detelja** z 92 glasovi (enoglasno), **Karol Klun** z 89 glasovi, —

v okraji Radoljskem: dr. **Jožef Poklukar** s 35 glasovi, —

v okraji Postojnskem: dr. **Val. Zarnik** in dr. **Josip Vošnjak** z 78 glasovi, —

v okraji Črnomeljskem: **Anton Navratil** s 56 glasovi, —

v okraji Novomeškem: **Viljem Pfeifer** s 83 glasovi, —

v Trebnem (za 6 okrajev): grof **Josip Barbo** in **Alojzij Kobler** s 122, **France Potočnik** s 119 glasovi, —

v Kočevsko-Ribniškem okraji: **Prim. Pakiž** s 46, — c. kr. okrajni glavar **Dollhof** s 45 glasovi. (Naš narodni kandidat je zaradi vsakovrstnih manevrov nasprotni stranke dobil 44 glasov, tedaj padel z 1 glasom).

Izid volitev v mestih in trgih 10. dne t. m. pa je bil ta-le:

V Trziču, volišču mesta Kamnik, mesta Radoljica in trga Trzič, je bil izvoljen trgovec **Kecelj Janez** s 132 glasovi, naš kandidat **Mihael Stare** je dobil 84 glasov. Šlo se je v Trziču 45 c. kr. uradnikov iz Kamnika, Radoljice in Trziča, ki so vsi **Keceljna** volili. Ugibuje se tudi, koliko je **Kecelj** potrosil za svojo volitev, —

v Idriji je izvoljen vitez **Anton Gariboldi** z 58 glasovi, — naši volilci, ki so nameravali voliti dr. **Jenkota**, se iz gori navedenih vzrokov niso udeležili volitve, —

v Novem mestu je izvoljen **Martin Hočevnar** z 204 glasovi, naš kandidat **Peter Grasselli** je dobil 164 glasov. Tudi tu velika množina c. k. uradnikov iz Novomesta, Krškega, Črnomlja in Metlike. Ugibuje se pa tudi, koliko je **Hočevnar** potrosil za svojo volitev, —

v Postojni je zmagal dr. **Deu** z 72 glasovi proti našemu kandidatu **Adolfu Obrezi**, ki je dobil 56 glasov, —

v Ljubljani jih je prišlo volit 628, ki so dali vitez dr. **Kalteneggerju** 464, pl. dr. **Schrey-u** pa 460 glasov; naša kandidata dr. **Ahačič** in dr. **Zupanec** sta dobila vsak po 165 glasov. Da je po sedanjem volilnem redu in pri črvivih mnogih volilcih našim neodvisnim volilcem nemogoča zmaga, priča ta-le statistični pregled: c. k. uradnikov in penzionistov je okoli 300, penzioniranih oficirjev 40, železniških uradnikov in služabnikov 24, profesorjev in učiteljev 30, skupaj odvisnih volilcev 394. Če prištejemo tem še veterinjake meščane in vidimo, kako so kruljeve, slepe in napol mrtve nasprotniki naši tirali včeraj na volišče, kdo se bo čudil, da je nasprotna stranka zmagala s svojima kandidatoma!

Popoldne včeraj je **Vesteneckova** zbornica kupčijska si za zastopnika izvolila svojega predsednika, g. **A. Dreota** in dr. **Schafferja**.

Mestjani **Kranjski** in **Škofjeloški** so včeraj edini rešili čast slovenskih mest in trgov, ki — v kljub grozovitim navalom nemčurakim — so zmagali z našim kandidatom županom **Kar. Šavnikom**, ki je dobil 94 glasov, nasprotni kandidat **Dolenz** pa 90. Slava, slava možatim **Gorencem**!

Ozir na izid popisanih volitev nam tedaj očitno kaže, da za izvoljenimi našimi 16 poslanci stoji narod slovenski, — kdo pa stoji za onimi 20, ki jih bodo poslali nasprotniki naši v zbor, to nam priča skušnja — preteklih 16 let. Če tudi začasno za par glasov fizično premagani, je vendar moralna zmaga naša! Živili národni volilci!

Gospodarske stvari.

Gospodarske skušnje.

* *Zoper gnjilobo grozdja.* Zoper to bolezen priporoča po „Pučk. Nov.“ neki skušen gospodar sledeče: Jaz vzamem globoko skledo, vlijem v njo 2 poliča vode, 10 žlic žganja, 12 žlic vina in 12 žlic jesiha, pa rečem komu, naj drži posodo pod plesnjivim grozdem, drugemu pa dam v roke gobo, ter mu rečem, naj gobo dobro v posodi namoči in ž njo vsak plesnivi grozd opere. Tako sem delal 3 dni. Za vse plesnivo grozdje, ki je bilo v vinogradu, bilo je treba 12 poličev vode, 1 polič žganja in ravno toliko vina in jesiha. Tretji dan grem gledat in najdem, da oprano grozdje ni bilo več plesnivo, ampak čisto in svetlo. Tako sem pridelal 18 čebrov mošta (1 čeber po 50 poličev). Nikdo v moji okolici, akoravno so imeli več trt kot jaz, ni toliko mošta pridelal. Škoda, da je to moje sredstvo prekasno prišlo na svetlo. Jaz sem toplo svojim sosedom to sredstvo priporočal, al neverni **Tomazi** so se izgovarjali, češ, da je to delo zamudno, ker imajo dosti družega opravila, pa so raje škodo trpeli. Ako bi bili pa ti vinorejci pomislili, da se mora vsak trs okopavati, obrezati, privezati in pregostih ter škodljivih mladik očistiti, spoznali bi lahko, da bi se jim ta zadnji trud izplačal, to je, da bolno grozdje, kolikor je mogoče osvobodijo bolezni in ozdravijo; al za tacega, ki si ne dá nič dopovedati, ni leka do veka.

* *Kako ozdraviti drevo, kateremu je koža oguljena.* Ako je koža sadnemu drevesu oguljena in se je bati, da ne bi drevo poginilo, svetuje „Rusk vrtnarsk časnik“, da je dobro tako drevo namazati s salom (svinjsko mastjo), kajti potm mu nova koža izraste.

O delitvi konjskih premij na Kranjskem.

V 25. listu smo povedali, da na 5 krajih (na **Vrhniku**, v **Ribnici**, v **Bledu**, v **Kranji** in v **Novem mestu**) se bodo letos delile konjske premije, na prvih 4 krajih septembra meseca, v **Novem mestu** pa oktobra.

Danes o tej delitvi povemo kaj več, kar je gospodarjem vedeti treba, ki mislijo se potegniti za kako premijo.

Oklic c. kr. deželne vlade od 24. maja t. m. to-le naznanja:

I. Splošni predpisi.

1. Delitev premij se bo v vsakem imenovanem konkurznem kraju vršila po deželni komisiji za izrejo konj.

2. Vrh premije v srebernih goldinarjih se podeli vsakokrat tudi pohvalno pismo.

3. Pohvalno pismo bo obsegalo razen imena živinorejca kratek popis premiranega konja in tudi vzroke premiranja.

Če se živinorejec odpove premiji v denarju, se bode ta odpoved zapisala v pohvalno pismo.

4. Vsak živinorejec, kateri je dobil premijo za plemensko živino, se mora pismeno zavezati po reverzu, da bo konja vsaj še eno leto imel, sicer bi se mu prejeta premija v denarju nazaj vzela. Vendar se dosedanja dolžnost, konja po preteku enega leta pred premijsko komisijo zopet pripeljati, na toliko predrugači, da, ako bi zaradi precj velike daljave od premijskega kraja ali zaradi drugih vzrokov jako težko bilo konja pripeljati, zadostuje to, ako se pokaže od župana narejeno spričevalo, v katerem se s pritiskom županskega pečata potrjuje, da je konj po preteku imenovanega leta

še zmirom v posesti prejšnjega lastnika. V vsakem posamnem slučaju je pa deželni komisiji pridržano, razsoditi, ali je zadovoljna z imenovanim spričalom ali ne.

5. Kedar se kobile z žebetom premirajo, se dolžnost, premiranega konja celo leto še obdržati, ne raztegne na žebé.

6. Premije in pohvalna pisma se izročujejo živinorejcu premirane živine précej od premijske komisije v konkurznem kraju proti prejemnemu listu.

II. Posebni predpisi

za A) kobile z žebetom, B) žebice.

1. V postajah Bled in Kranj smejo samo kobile in žebice Noriškega (to je teškega (Pincgavskega) plemena za premijo prositi; v drugih postajah pa tudi druge.

Opomin k A.

2. Za premijo smejo prositi kobile z žebetom samo od spolnjenega četrtega leta naprej, brez omejitve po kaki najviši starosti, dokler so zdrave, dobro rejene, imajo na sebi lastnost dobrih kobil plemenjic in imajo s seboj lepo žebé, ki še sesa ali je že odstavljeno. Pri sicer enaki kakošnosti imajo mlajše kobile prednost pred starejšimi.

3. Premija se sme kobilam z žebetom le takrat prisoditi: a) ako je žebé od cesarskega ali licenciranega privatnega žebca, in se to dokaže s postavno (legalno) pripustnico; b) ako se prinese od župana narejeno in od c. kr. politične okrajne gosposke potrjeno spričevalo, ter se s tem dokaže, da je pripeljana kobila z žebetom, že predno je žebé storila, lastnina bila tega gospodarja, ki za premijo prosi.

4. Zarad tega, da je katera kobila z žebetom že v prejšnjih letih prejela eno ali več premij, ona ni izključena, da bi ne smela za naprej več premije dobiti.

Opomin k B.

5. Za premijo smejo prositi žebice v 4. in 5. letu svoje starosti; te smejo le tedaj premijo dobiti: a) če so ubrejene od cesarskega ali licenciranega privatnega žebca, in se to dokaže s postavno (legalno) pripustnico; b) če je žebica najmanj eno leto že v posesti tistega, ki za premijo prosi, in če se to dokaže po spričevalu župana, katero je potrjeno od c. kr. politične gosposke.

6. Žebice, katere so enkrat premijo dobile, utegnejo prihodnjič premijo dobiti samo kot kobile z žebetom, če imajo lepo žebe, katero še sesá ali je že odstavljeno (ad A).

Opomin k A in B.

7. Kobilam z žebetom in žebicam, katere za premijo prosijo, se bode, ako se spoznajo premije vredne, od premijske komisije v vsakem teh peterih konkurznih krajev delilo: kobilam z žebetom prvo darilo 50 srebrnih goldinarjev, drugo darilo 40 srebrnih goldinarjev, tretje darilo 30 srebrnih goldinarjev; žebicam prvo darilo 40 srebrnih goldinarjev, drugo darilo 30 srebrnih goldinarjev in tretje darilo 20 srebrnih goldinarjev.

(Kon. prih.)

Razpis štipendij

na viši kmetijski šoli „Francisko-Josephinum“ v Mödlingu za prihodnje šolsko leto 1877/78.

Ena štipendija z 250 gld. je razpisana v prvi vrsti za takega kmetijskega učenca, ki stopi v tretje leto te šole, v drugi vrsti pa takemu, ki stopi v prvo leto, pa to štipendijo le eno leto obdrži.

Druga štipendija je razpisana s 150 gld. za učenje pivarstva (olarstva), ki traja od 1. oktobra 1877. do 15. julija 1878.

Tretja štipendija z 250 gold. za učence iz vrtnarstva za 2 leti od oktobra 1877. do 1879. leta.

S potrebnimi spričali obložene prošnje se vložijo do konca meseca avgusta t. l. pri vodstvu gori navedene kmetijske više šole.

Kdor kaj več zvedeti hoče o pogojih, po katerih se te štipendije dobiti morejo, naj se obrne do pisarnice kmetijske družbe v Ljubljani.

Zabavno berilo.

Obrazi iz življenja.

II.

Loterija.

Matevžek je bil trden kmet. Zdaj ni več. Tudi hiše njegove ni več. Rodovina je zginila. Posestvo njegovo je razdeljeno. Vse je v tujih rokah. Kako to?

Matevžek je bil trden, tedaj premožen kmet. Plačeval je svoje davke. Nikdar ni bilo videti briča pri njem. Tega bi ga bilo tudi sram. Žena njegova je bila umna in pridna gospodinja. Imel je troje otrok, dva dečka in enega dekliča. Najstarejši deček je bil 14 let. Znal je brati, pisati in računati, pa tudi orati, mlatiti in živini pokladati. Drugi sin je hodil v šolo in se pridno učil. Prav tako deklé. Tedaj na vsak način srečna rodovina. Matevžka je vse spoštovalo.

Le eno napako je imel Matevžek. Na večer, predno je zaspal, je rad bral. Ali to ni napaka? Vselej ne, večidel ne. Toda Matevžek je zvečer rad bral čenče, kakoršnih dandanes dobiti ni težko. Še ponujajo se ljudem za borih par krajcarjev. Med takimi čenčami bere, da so se nekomu sanjale tri „umare“, na katere je zadel terno: Okoli 50.000 gold. je znesla. Lep denar! Lahko pridobljen! Številke so bile 35, 66, 78.

Med branjem Matevžek zaspi. Previdna žena vgasne luč in spravi dremajočega v posteljo.

„Ti, stara“, jo nagovori Matevžek zjutraj, „meni so se sanjale tri številke.“ — „Kake so?“ ga vpraša žena. Vsaka žena je radovedna. „Misli si“, pravi mož, „prav tiste, na katere je oni mož v povesti tako veliko terno zadel. To nekaj pomeni. Le premisli: 35, 66, 78.“ — „Sanje so prazne pene“, odgovori žena, „vendar ne misliš, da boš tudi ti kaj zadel, če na te številke staviš!“ — „O, saj tudi ne bom. Jaz na loterijo tako nič ne držim. To je sleparija. Nikoli še nisem stavil.“

Čez nekaj dni pelje Matevžek nekaj žita v mesto na prodaj. Proda ga dobro in gre s kupcem pit polič vina. Navada je taka. Ko sedita za mizo, pride stara žena ponujat loterijske listke po 10 krajc. „Nič, nič“, pravi Matevžek. „Saj samo 10 kr. veljá“, sili prodajalka, „le pogledajte prvi listek. 35, 66, 78. Te morajo priti, morajo. Jih že dvajset let ni bilo.“

„Kaj? 35, 66, 78? Prav te so se meni sanjale. Za šalo naj bo. Če prav nič ne zadenem. Saj tako ne bo nič. To že naprej vem. Dajte sem listič.“

Ponujalka gre, Matevžek pa spravi listič s številkami 35, 66, 78.

Mislil ni več na-nj. Vendar ko pride čez par tednov v mesto, gre gledat v loterijo. Iz gole radovednosti. Saj tako ni mislil kaj zadeti, ker na loterijo nič ni držal. Kaj? 36, 67, 79? Da, res je, poyšod le za eno številko zgrešeno. Prenizke so bile. Matevžku ni nič žal, ker je tako že naprej vedel, da ne bo nič. Al vendar tako blizo! Kdo bi bil to mislil! Saj je vse

za Prusko armado prodaja? — Če to ni res, o čemur poročajo mnogi nemški časniki, naj prekličajo vladni časniki taka poročila. Ker pa tega ne storijo, mora se misliti, da je vse resnično. Vsaj so tudi „Novice“ že večkrat povedale, kako celó naša Kranjska deželica mora svoje vole in krave žrtovati Nemški državi.

Gospodarske skušnje.

Preganjanje gosenic na repi in zelji.

Ker so „Novice“ že mnogo sredstev priporočale o preganjanji gosenic na zelji in repi, naj tudi jaz povem, kar sem že trikrat skusil. Če ima gospodar vodo blizo, kjer so raki, je hitra pomoč ta-le: Naj se naloví rakov kakega pol škafa ali kolikor je potreba, več ali manj, in naj jih pusti na solncu, da krepajo in se dobro osmradijo. Ko se je to zgodilo, naj se naliže na-nje vode, in s to vodo naj se tri jutra zaporedoma zelnik ali repišče poškropí, pa gotovo prežene gosenice. Isto to veljá tudi za polže. C.

Korenje dobra konjska krma.

Že večkrat smo priporočali med drugo krmo večkrat konjem pokladati tudi korenja vzlasti takim konjem, ki boleajo za kašljem (kevžehom) in katerih se naduha prijeti hoče. Sladko korenje tolaži kašelj in ga odpravi, če se sicer z bolehnim konjem umno ravná. Ker pa korenje tudi na čeva dela, da se konju blato v njih ne zapeče, priporoča se korenje konjem tudi iz tega ozira. Zato svetuje nek skušen gospodar korenje vsak dan dajati z večerno klajo, ker zjutraj in opoldne, ko je konjem dovoljeno le malo časa za krmenje, sežejo pred vsem najraji po korenji in pustijo oves in rezanico na strani. Omenjeni gospodar dalje piše to-le: Izprva vzamem korenje naravnost z njive in ga s perjem vred dam konjem. Žró ga prav radi. Ko pa spravim korenje z njive domú, denem nekoliko korenja s perjem na stran in takega konjem pokladam tako dolgo, dokler je perje še zeleno. Konj korenje s perjem vred prav rad jé, in zato tudi ni treba perja rezati od korenja. Že veliko let tako ravnám in zdrave konje imam.

O delitvi konjskih premij na Kranjskem.

II. Posebni predpisi

(Konec.)

1. Žebički in licencirani privatni žebci plemenjaki se smejo k premiranju pripeljati samo v dveh konkursnih krajih, namreč v Kranji in v Bledu.

2. Za premijo utegnejo prositi lepi dveletni žebički Pincgavskega plemena, če so dobro rejani in če po rasti svojega trupla obetajo, da se bodo zana-prej dobro razvili, tako, da bodo enkrat dobri žebci plemenjaki.

3. Do premij imajo posestniki takih žebičkov le takrat pravico, če se s postavno pripustnico dokaže, da so ti žebički od cesarskega ali licenciranega privatnega žebca plemenjaka, in se dokaže po spričevalu županovem, od pristojne politične okrajne gosposke potrjenem, da so jih posestniki sami izredili.

4. Žebički, ki so premirani bili kot dveletni, pa se drugo leto zopet k premiranju pripeljejo, se smejo, ako so se popolnoma izrastli in imajo izvrstne plemenske lastnosti, ali od vlade kupiti za deželne žebce plemenjake, ali pa, če se jim dá za najbližnji ubrejejni tečaj pripustnica, nasvetovati od deželne komisije pri c. kr. ministerstvu kmetijstva, da jim podeli podporščino.

5. Žebičkom, kateri za premijo prosijo, se bode, ako se spoznajo za premije vredne, od premijske komisije v obeh konkursnih krajih, namreč v Kranji in v Bledu skupaj delilo: dveletnim žebičkom 5 premij po 30 srebrnih goldinarjev.

6. Za premije smejo prositi licencirani privatni žebci plemenjaki, kateri so dobro rejani, zdravi in krepki in na sebi imajo lastnosti dobrega žebca plemenjaka sploh, in posebno pa dobre lastnosti za tisto pleme, katero se izrejuje (Pincgavsko pleme).

7. Lastniki takih žebcev, kateri za premije prosijo, morajo predložiti premijski komisiji pripustne bukvice, v katere so po predpisu zapisovali kobile, ki so jih ubrejili itd.

8. Licencirani privatni žebec plemenjak, ki je že premijo dobil, ni izključen, da bi ne smel prihodnje leto zopet prositi za premijo.

9. Žebci, kateri so se dali od države proti stanoviti podporščini v rejo privatnim gospodarjem, kakor tudi privatni žebci plemenjaki, kateri že dobivajo od države podporščino (subvencijo), ne dobijo nobene premije.

10. Privatnim žebcem plemenjakom, kateri za premijo prosijo, se bode, ako se spoznajo za premije vredne, od premijske komisije v Kranji in v Bledu dalo eno darilo po 50 srebrnih goldinarjev.

Od c. kr. deželne vlade za Kranjsko
v Ljubljani 24. majnika 1877.

Podučne stvari.

Dijakom na pot

o šolskih počitnicah. *)

Preteklo je tudi to šolsko leto, kakor so prošla vsa druga, nekaterim na čast, nekaterim na žalost. Vendar, bodi si šolski vspeh kakoršen koli, vsi dijaki radostni čakajo časa, da se ločijo šolskih klopí in šolskega prahu.

Komaj so prišli dijaki v domače kraje, in večina njih že misli na različne zabave, da bi jim veselo pretekla dva meseca počitnic. Dobode se jih pa tudi taci, kateri, ne misleči samó na zabavo, so si že odločili, kakove knjige bodo brali in študirali ter se ž njimi najbolj zabavali. Dobro mislijo uni, ker si tako hočejo neposredno vedriti duhá, al boljše mislijo drugi, ker v tem ne pozabljajo svojega uma, temuč ga želé z novimi pridobitvami obogatiti in zbistriti.

A to ni vse, kar more dijak storiti ob počitnicah. Še nekaj plemenitejšega je, ker mu je cilj plemenitejši, izvirajoč iz ljubezni do domovine.

Dobro je, krepiti si teló, — dobro je, hraniti se s čitanjem in učenjem, a to je naposled vse gola tesnodušnost, in reklo bi se lahko, sebičnost. Komú koristiš, če se ves dan sučeš po polji, ali če sediš pri svoji mizi ter bereš zabavno ali podučno knjigo? Učiti se, da kedaj koristiš svojemu rodu in kolikor moreš že zdaj delovati za národno prosveto, to je vredno pravega človeka, resničnega domoljuba.

A kaj more storiti dijak, kateremu se je samemu še učiti, kako bi druge učil? Oj, more in more dosti, osobito pri nas! Kakošne dijake ima naša slovenska zemlja? Največ kmečke sinove. Kdo nam pa more dokazati, da dijak ne more storiti ničesa med kmečkim

*) Po Tržaškem časniku „Naša Sloga“, obrneno na razmere slovenske po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.